

ŠTÚDIE

BYZANTSKÁ RÍŠA A ANTIOCHSKÉ KNIEŽATSTVO ZA VLÁDY JÁNA II. KOMNENA (1118 – 1143)

MARTIN KONEČNÝ

KONEČNÝ, Martin. Byzantium and the Principality of Antioch in the reign of John II. Komnenos (1118 – 1143). *Historický časopis*, 2013, 61, 2, pp. 207-225. This contribution is about the eastern policy of the famous Byzantine Emperor, John II. Komnenos (1118 – 1143) and his relations with crusaders in the Near East. In the first part the author briefly describes the political situation in the Near East in the 11th Century after the accession of the Emperor Alexios Komnenos in 1081 and the development of the city of Antioch. Antioch was one of the most important cities for the Byzantines and to acquire it was a major goal for the Emperor Alexios and his son John II. The main part of this article chronologically describes two campaigns of John II. to Antioch and their results. The sudden death of the Emperor in Cilicia (1143) put a stop to the Byzantine offensive and saved Antioch from occupation.

Military history. Byzantium. John II. Komnenos. Near East. Antioch. Crusader states.

Byzantský cisár Ján II. Komnenos (1118 – 1143) je vojenskými historikmi považovaný za najväčšieho stratéga a najúspešnejšieho vojvodu spomedzi panovníkov dynastie Komnenovcov.¹ Takmer celé obdobie svojej dvadsaťpäťročnej vlády strávil na ťaženiach v Európe i Ázii. Bránil územie Byzancie pred Pečenehmi, Uhrami i Benátčanmi a ofenzívne boje viedol v Malej Ázii so Seldžukmi, Danišmendovcami, Arménmi i križiakmi. Úspešne pokračoval v zahraničnej politike svojho otca Alexia Komnena (1081 – 1118) a usiloval o reconquistu Anatólie, ktorú Byzantínci pred polstoročím stratili. Hoci bol významnou osobnosťou byzantských dejín a jedným z najobávanejších cisárov-vojvodcov vôbec, moderná odborná monografia o období jeho vlády dodnes absentuje. Ani štúdie, články či zborníky pojednávajúce o rozličných aspektoch panovania tohto cisára sa kvantitatívne nemôžu rovnať prácam zaoberajúcim sa jeho nástupcom Manuelom Komnenom (1143 – 1180). Monumentálne dielo o Manuelovi Komnenovi z pera historika Paula Magdalina² ostáva doteraz neprekonanou prácou zachytávajúcou pomery za vlády cisárov z dynastie Komnenovcov.

Jedným z dôvodov tejto disproporcie je určite menšia pramenná základňa k vláde Jána II. v porovnaní s jeho nástupcom Manuelom. O období rokov 1118 – 1143 stručne

1 BIRKENMEIER, John. *The Development of the Komnenian Army: 1081 – 1180*. Leiden; Boston : Brill, 2002, s. 98-99. ISBN 9004117105; HALDON, John. *Warfare, State and Society in the Byzantine World, 565 – 1204*. London : Routledge, 1999, s. 94-97. ISBN 185728495X.

2 MAGDALINO, Paul. *The Empire of Manuel I. Komnenos, 1143 – 1180*. Cambridge : Cambridge University Press, 2002. ISBN 0521526531.